

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

ЦЕНТР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами анкетування здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою «Хімія»
спеціальності 102 Хімія
(2022-2023 н.р.)

Одеса
2023

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним і проводилось онлайн.

Анкетування проведено на початку II семестру 2022-2023 навчального року за результатами I семестру. Опитування проводилось за анкетами: «Якість освітньої програми», «Якість освіти», «Якість викладання». Бланк анкети «Якість освітньої програми» містить 9 запитань стосовно змісту освітньо-професійної програми. Бланк анкети «Якість освіти» містить 34 запитання, три з них – відкритих. Бланк анкети «Якість викладання» містить 10 запитань.

Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою.

2. Результати опитування за анкетною «Якість освітньої програми»

В анкетуванні взяли участь 31 здобувач освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що складає 57,4% від загальної кількості здобувачів освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Хімія» спеціальності 102 Хімія. З них – 3 здобувача першого року навчання, 9 здобувачів другого року навчання, 7 здобувачів третього навчання і 12 здобувачів четвертого року навчання. Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості змісту освітньо-професійної програми представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання якості змісту ОПП «Хімія» здобувачами вищої освіти (%)

№		Так (%)				Ні (%)			
		1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс
1	Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?	100	100	71,4	41,7	-	-	28,6	58,3
2	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	66,7	100	85,7	75,0	33,3	-	14,3	25,0
3	Чи порушується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін ОП вашої спеціальності?	66,7	44,4	14,3	16,7	33,3	55,6	85,7	83,3
4	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП вашої спеціальності?	-	22,2	28,6	16,7	100	77,8	71,4	83,3
5	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	66,7	88,9	85,7	91,7	33,3	11,1	14,3	8,3

Аналізуючи відповіді здобувачів освіти на питання анкети щодо відповідності змісту освітньо-професійної програми їхнім очікуванням, слід зазначити, що 83,3% загальної чисельності респондентів дали позитивну відповідь, що є підтвердженням високої

якості змістової складової освітньо-професійної програми. На запитання «Які саме очікування не здійснились?» були отримані наступні відповіді: треба більше уваги приділяти хімічним дисциплінам; в курсі «Фізичні методи дослідження речовин» – мало практичних занять.

Досліджуючи відповіді здобувачів на запитання анкети, можна зазначити, що 78,3% опитаних здобувачів освіти вважають, що в процесі реалізації освітньої програми здійснюється вільний вибір начальних дисциплін. Також 81,9% респондентів вважають достатнім обсяг практичної підготовки.

83,1% опитуваних здобувачів вказали на відсутність дублювання змісту навчальних дисциплін. Здобувачами зазначено, що дублюється зміст в таких навчальних дисциплінах: Фізико-хімічні основи природних процесів у біосфері і Хімія атмосфери, частково з АХНС з основами броматології.

Здобувачі вищої освіти запропонували доповнити освітню програму наступними навчальними дисциплінами: дисципліни, пов'язані з фармацією; «Основи економіки»; додаткові дисципліни за вибором – атомна спектроскопія, хроматографія; дисципліни, пов'язані з біологією; «Гетероциклічні сполуки», «Комп'ютерна хімія», «Моделювання хімічних систем». Дисципліни, які запропонували вилучити: «Основи академічного письма», «Філософія», «Фізичне виховання», гуманітарні дисципліни, «Колоїдна хімія нафти на нафтопродуктів», «Хімія води», «Інформатика». Були також внесені пропозиції щодо збільшення практичних і лабораторних занять; додати більше теоретичних курсів з різних методів інструментальних досліджень.

За результатами опитування рекомендується розглянути можливість урахування пропозицій, висловлених здобувачами під час опитування.

3. Результати опитування за анкетною «Якість освіти»

В опитуванні взяли участь 28 здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що складає 51,9% від загальної кількості здобувачів освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Хімія» спеціальності 102 Хімія. З них – 2 здобувача першого року навчання, 8 здобувачів другого року навчання, 6 здобувачів третього навчання і 12 здобувачів четвертого року навчання.

Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками: участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми, якість оцінювання результатів навчання, якість викладання, організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на питання блоку «Участь у забезпеченні якості освітньої програми» засвідчили, що здобувачі достатньо поінформовані про можливості і шляхи впливу на забезпечення якості освітньо-професійної програми, проте ще за певними напрямками недостатньо залучені до цих процесів. З твердженням «Здобувачі освіти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» цілком погодились 91,7% респондентів, частково погодились 8,3% опитаних. Вважають, що мають можливість впливати на зміст (набір навчальних дисциплін) освітньої програми, за якою навчаються, 47,9% опитаних здобувачів, 37,5% частково з цим погоджуються, 14,6% вважають, що не мають такої можливості. З твердженням, що мають можливість оцінювати роботу викладачів цілком згодні 62,5%, частково згодні – 30,2% респондентів, не згодні – 7,3% опитаних. Такі результати свідчать про недостатній рівень залученості здобувачів вищої освіти до процесів забезпечення якості

освіти та інформування їх щодо управлінських рішень, прийнятих за результатами опитувань.

Результати анкетування за блоком запитань «Якість оцінювання результатів навчання» засвідчили, що 62,5% респондентів вважають способи і методи оцінювання результатів навчання справедливими, 30,2% частково з цим згодні, 4,1% не згодні. Також 59,4% опитаних здобувачів зазначили, що отримують детальний відгук (зворотній зв'язок) про свою роботу, 40,6% частково з цим згодні. 35,4% респондентів цілком згодні, що отримують цей відгук швидко, 64,6% згодні частково. 62,5% здобувачів зазначили, що цей відгук допоміг їм з'ясувати ті речі, які вони не розуміли, 34,4% частково згодні з цією думкою, 3,1% не згодні. 76% опитаних здобувачів вказали, що під час навчання загальне ставлення викладачів до них було об'єктивним і неупередженим, 24% частково з цим згодні.

Оцінювання блоку «Якість викладання» здійснюється з метою дослідження рівня якості викладання, видів інформаційних ресурсів, які супроводжують цей процес, а також дотримання принципів академічної доброчесності, показало, що 71,9% здобувачів вищої освіти вважають викладачів за своєю освітньою програмою висококваліфікованими та компетентними, 26,1% частково з цим згодні, 2% не згодні.

Зазначили, що викладачі є добре організованими та підготовленими до занять 75% опитаних здобувачів, 25% частково з цим згодні. 80,2% респондентів цілком згодні з думкою, що викладачі застосовують різноманітні викладацькі методики для забезпечення ефективності навчання, 17,7% – частково згодні, 2,1% не згодні. Аналіз відповідей респондентів щодо можливості отримання консультацій викладача з навчальних питань, свідчить про достатній рівень співпраці викладачів зі здобувачами вищої освіти. Так, 78,1% респондентів вказали, що мають змогу швидко контактувати з викладачами, коли виникає така необхідність, та отримують достатньо підтримки і корисних порад щодо свого навчання, 21,9% частково з цим згодні. 71,9% опитаних вважають, що всі викладачі якісно пояснюють ключові поняття теми, 25% частково з цим згодні, 3,1% не згодні. 72,9% здобувачів зазначили, що частка навчального часу, відведена на самостійну роботу, була достатньою, 27,1% частково з цим згодні. 68,8% здобувачів освіти вказали, що методичне забезпечення самостійної роботи було достатнім, 29,2% частково з цим згодні, 2% не згодні. Вважають, що необхідні навчальні матеріали є доступними, 71,9% опитаних здобувачів, 28,1% згодні з цим частково. Розклад занять вважають ефективним та зручним 42,7% респондентів, ще 42,7% частково з цим згодні, 14,6% – не згодні. 81,3% опитаних здобувачів цілком згодні з твердженням, що у випадку будь-яких змін у навчальному процесі чи викладанні ефективно використовується комунікація між здобувачами і представниками факультету, 18,7% з цим частково згодні.

Проте, слід звернути увагу на все ще недостатню поінформованість здобувачів вищої освіти щодо порядку оскарження результатів заліків, екзаменів (72,9% опитаних здобувачів ознайомлені, 22,9% частково ознайомлені, 4,2% не ознайомлені); порядку перескладання заліків, екзаменів (84,4% опитаних здобувачів ознайомлені, 13,6% частково ознайомлені, 2% не ознайомлені); процедури реагування університету на порушення академічної доброчесності (79,2% опитаних здобувачів ознайомлені, 16,7% частково ознайомлені, 4,1% не ознайомлені); роботи психологічної служби університету (53,1% опитаних здобувачів ознайомлені, 22,9% частково ознайомлені, 24% не ознайомлені); процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті (70,8% опитаних здобувачів ознайомлені, 20,8% частково ознайомлені, 8,4% не ознайомлені).

Приклади відповідей на запитання «Що Вам подобається в університеті?»:

- викладачі та їх любов до викладання;
- можливість застосувати знання на практиці, проведення лабораторних робіт;
- атмосфера, наукова діяльність;
- обстановка в університеті дуже добра, усі викладачі знають свою справу;
- компетентність на вищому рівні, а це саме головне!;
- дуже цікаві лабораторні заняття в офлайн форматі та заходи, які влаштовує профком університету (перегляд фільмів, подорожі);
- методика викладання за допомогою Moodle та інших сайтів з інформацією де наведено більшість літератури яку можна опрацювати.

До слабких сторін університету здобувачі вищої освіти віднесли недостатнє матеріально-технічне оснащення, недостатню кількість лабораторних робіт.

Рекомендації за результатами анкетування

1. Посилити роботу щодо поінформованості здобувачів вищої освіти щодо:
 - порядку оскарження результатів заліків, екзаменів;
 - порядку перескладання заліків, екзаменів;
 - процедури реагування університету на порушення академічної доброчесності;
 - процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті;
 - роботи психологічної служби університету.
2. Звернути увагу викладачів на необхідність налагодження зворотного зв'язку зі здобувачами у процесі оцінювання та обґрунтування та пояснення критеріїв оцінювання.
3. Сприяти інформуванню здобувачів вищої освіти стосовно змін, що вносяться до ОП на основі результатів анкетування.

Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості реалізації освітньо-професійної програми доведені до відома декана факультету хімії та фармації, гаранта освітньо-професійної програми «Хімія» спеціальності 102 Хімія для обговорення на засіданнях вченої ради факультету, кафедр, робочої групи з метою подальшого удосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.

Координатор роботи Центру забезпечення
якості освіти ОНУ імені І.І. Мечникова
професор, доктор історичних наук

Олена СМИНТИНА